

MALLORCA

3-12 juli 2004

Olivier en Veerle Dochy-Deconinck
odee@freegates.be

Vogels kijken in Mallorca tijdens de zomer ??? Jawel ! Zeer slecht weer in België en het nabije buitenland deed ons besluiten tot een wilde gok: vandaag boeken, morgen vertrekken. Het werd Mallorca. Met dank aan wereldornitholoog Djoni voor de last-minute-tips !

Mallorca blijkt een wondermooi eiland te zijn, hoewel natuurlijk de kust op een flink aantal plaatsen (maar zeker niet overall!) verminkt is door massatoerisme. De bergen aan de westkant en enkele grote moerasgebieden in het noorden zijn het bezoeken meer dan waard. Om aan de middaghitte te ontsnappen zijn kleine verborgen strandjes ideaal. Voor vogelkijkers zijn er behoorlijk wat specialiteiten te vinden. In de eerste plaats de Sardijnse Grasmus, maar ook Monniksgier, Eleonora's Valk, Audouins meeuw, Kuhl's en Vale Pijlstormvogel, Zwartkoprietzanger, en nog heel wat meer.

Praktisch

Het dagelijkse leven is er prima georganiseerd voor reizigers en niet echt duur, maar slaapgelegenheid à la Bed&Breakfast is nagenoeg onbestaande. Zomaar binnenvallen in een hotel met of zonder zwembad levert extreem dure prijzen op (dubbele van de catalogusprijs van een touroperator!). Bij aankomst op de luchthaven boekten we een hotel in Palma voor eerste en laatste nacht via een kantoortje van HotelBeds (ideale formule: lage prijzen (50 % korting!), goede service). De rest van de tijd verbleven we in Hostal Corró in Porto de Pollença : 36 euro per nacht voor 2 personen, kamer met (beperkt) ontbijt. Voor rugzakkers op zeer laag budget zijn er bijna geen mogelijkheden op het eiland, tenzij wild gekampeerd wordt in de bergen of bossen (plaats genoeg), maar eigenlijk mag dat er niet. Van Mallorca bestaan tal van wandelgidsen, die zeer nuttig zijn voor bergtochten.

Verplaatsingen vanuit Porto de Pollença kunnen zowel te voet (Bocquervallei, Cala de San-Vicenç) als met de fiets (tandems te huur in dorp bij Rent March) (moerassen, slechts 15 km ver), met de boot (strand Formentor e.o., veel volk maar omgeving is mooi) of met de (lijn)bus (bergen, eventueel moerasgebieden voor niet-fietsers). Busuren staan duidelijk bij elke halte aangegeven of zijn in foldervorm verkrijgbaar bij toeristische diensten. Wij huurden één dag een auto om de bergen in te trekken maar achteraf bleek dat niet echt noodzakelijk (bus kan ook). Autohuur is relatief goedkoop: vanaf 26 €/dag.

Waar naartoe ?

Interessante info is te vinden in het boekje "A Birdwatching Guide tot Mallorca" van Graham Hearl en Jon King (Arlequin Publications) en op tal van verslagen op internet. De meeste vogelkijkers blijken zich te beperken tot het noorden van het eiland waar de natuur het meest intact is en er zich enkele grote moerasgebieden bevinden. Dit is ook waar wij verbleven.

Uiteraard zijn april en mei de beste maanden, maar begin juli lijkt me ook nog net een goede periode omdat nog niet alle vegetatie uitgedroogd is en de meeste vogels nog jongen hebben en dus actief bezig zijn. Dit gaat blijkbaar helaas niet op voor twee van de specialekes (Zwartkoprietzanger en Sardijnse grasmus) die dan zo goed als onvindbaar zijn, niettegenstaande er duizenden zitten. Frustrerend, en ik heb ze dus niet gezien.

Voor de ligging van de gebieden, kun je via internet alle nodige info vinden.

De belangrijkste gebieden worden afgekort tot :

A: S'Albufera moeras (1 dag bezocht, is maar open 9-18u, dus op het warmste van de dag, wij waren er tussen 11-17u, dus minst interessant moment, maar toch veel leuke "bezighouding"; zowel zoet als zout water, het hele jaar door veel vogels; veel paden en goed gelegen schuilhutten; gratis plattegrondkaartje te krijgen aan receptie)

B: Bocquervallei in Porto de Pollença (3 x bezocht, slechts eenmaal vroegmorgentocht, maar er was net een bosbrand in de buurt en 3 rondvliegende blusvliegtuigen maakten een hels kabaal: vaarwel Sardijnse grasmus, maar ik kom hier nog wel eens terug; landschappelijk uiterst fraaie vallei tussen steile bergflanken met een azuurblauwe zee met minstrandje als beloning op het einde van de ca. 3 km lange (nou ja) wandeling; neem snorkel mee; is te doen met goede sandalen; ongeveer 20 bezoekers per dag, dus alle rust!)

C: Embalse de Cubér (stuwmeer in de bergen, maar de omgeving van het meer is veel interessanter dan het meer zelf; prachtige bergen tot maximaal 1443 m hoogte; beter niet met sandalen doen, eenvoudige bottienen zijn veel gemakkelijker om eens een berg op en vooral weer af te klauteren) (nog een tip: wandel ten westen van het stuwmeer verder tot op Col de L'Ofre: fenomenaal zicht o.a. op stadje Soller en kans op laag overvliegende Monniksgieren!, bij begin dennenbos stroomt een bronbeekje dat veel dorstige zangvogels aantrekt, o.a. nachtegaal, vuurgoudhaantje, kruisbek)

Daarnaast zijn er nog een aantal bekende plekken, vooral kapen en strategische valleien, waar het goed is voor gestrande trekvogels, maar die hebben wij niet bezocht wegens niet van tel in juli. Zeevogels kijken hebben we ook niet gedaan, wel veel op het gemak gewandeld en gezwommen waar dat maar kon. Enkel in de drie bovengenoemde gebieden stond ik scherp.

We hebben de hele tijd mooi weer gehad, met zeer draaglijke maxima tot 31°C: short- en T-shirtweer van 's morgens tot 's nachts!

Vogels

Dodaars: algemeen A
Kuifaalscholver: enkele langs de kust, niet schuw
Woudaapje: 4 keer kort gezien A
Kwak: min. 15 A
Koereiger: min. 30 A
Ralreiger: 8-tal A
Kleine zilvreiger: 10-tallen A
Blauwe reiger: 10-tal A
Purperreiger: 20-tal A
Zwarte ooievaar: 1 juv. landde langs C, een blijkbaar zeer vroeg uitgevlogen exemplaar, misschien van het Spaanse vasteland afkomstig ?
Krakeend: vrij algemeen in A
Wilde eend: algemeen in A
Tafeleend: 2 m in A
Krooneend: algemeen in A
Witkopeend: 1 m in A (laatste van mislukte herintroductie volgens horen zeggen)
Monniksgier: in totaal minimum een 6-tal verschillende individuen gezien in de eerder kale en hoge bergen tussen Pollença en Soller; ze patrouilleren de hele dag heen en weer en komen soms laag over. Een beetje geduld op een hoge plek met wijds zicht en het zal wel lukken, bv. op Col de l'Ofre.
Aasgier: 1 ad in B (2 x gezien)
Visarend: 2 x 1 ad overvliegend naar baai (broedt op Mallorca) in B op vroegmorgentocht
Dwergarend: 3 ex. nabij klooster Lluc (beboste bergen)
Bruine kiekendief: enkele in A
Torenvalk: overal algemeen
Slechtvalk: algemeen waar kliffen zijn, zowel aan de kust als in het binnenland dagelijks te zien
Eleonora's valk: idem, maar vooral aan de kust (o.a. permanent 5 te B); 3 ex. prachtig gezien, zittend op pyloon en jagend op insecten op 20 m afstand, thv rotsflank langs de weg Pollença-Soller (km 16,8); ook enkele te A boven rietkragen, meest lichte vorm, slechts 2 donkere gezien. Vliegen dikwijls hoog en ver boven kliftoppen.
Rode patrijs: gehoord te B
Waterhoen: algemeen te A
Meerkoet: zeer talrijk te A
Purperkoet: algemeen te A, geherintroduceerd met vogels uit Coto Doñana
Steltkluut: talrijk te A
Griel: algemeen in open vlaktes te A (meer dan 6 gezien)
Kleine plevier: talrijk te A
Strandplevier: vrij talrijk te A
Zwarte ruiter: 3 te A
Kokmeeuw: tientallen te A
Geelpootmeeuw: overal algemeen, duizenden komen drinken in stuwmeer C
Audouins meeuw: hier en daar één of enkele gezien, 1 ad tp aan strandje B (tot op 10 m benaderbaar); ook aan strand te Palma 's avonds tussen de parasols te zien op zoek naar chips met zonnecrème
Visdief: 10-tal te A
Rotsduif: regelmatig zuivere exemplaren op kliffen, vooral 's morgens en 's avonds overvliegend, rest van dag niet te zien
Houtduif: vrij algemeen
Gierwaluw: algemeen
Vale gierwaluw: 1 ex. met zekerheid gezien, maar is niet zeldzaam
Hop: af en toe, beetje overal in laagland
Bijeneter: 1 koppel met nest in duintje in A, is zeer zeldzaam en lokaal op Mallorca
Rotswaluw: algemeen bij rotsen
Boerenwaluw: schaars
Huiswaluw: algemeen
Gele kwikstaart: vrij algemeen in A
Winterkoning: algemeen in C, elders vermoedelijk ook?
Nachttegaal: nog één zanger in C, elders soms gehoord, is in zomer natuurlijk moeilijk

Roodborsttapuit: algemeen in lage vegetatie
Rode Rotslijster: 2 x 1 mannetje waarvan één zich mooi en lang liet bekijken langs noordkant stuwmeer C (nabij trekkershut aldaar op oude muurtjes), vermoedelijk ook op Col de L'Ofre (te rap weg)
Blauwe Rotslijster: hier en daar op lager gelegen rotswanden
Merel: overal algemeen
Zwartkop: algemeen in de bergen
Kleine Zwartkop: overal algemeen, kenmerkende ratelende roep verradt hun aanwezigheid, ook in tuinen in stadscentrum
Brilgrasmus: 1 w. in lage vegetatie te C
Grote karekiet: nog af en toe beetje zang te A, geen andere rietvogels te horen
Cetti's zanger: bijna overal in lage dichtheden
Vuurgoudhaantje: af en toe in de bergen
Grauwe vliegenvanger: opvallend algemeen in alle biotopen, ook tuinen, één van de talrijkste zangvogels
Koolmees: eerder schaars, lichter gekleurde onderdelen dan bij ons
Pimpelmees: enkele gezien in de bergen
Roodkopklauwier: op verschillende plaatsen gezien in laagland; lokale ondersoort met dikkere snavel en ontbreken van witte vlek op handpennen
Raaf: enige kraaiachtige op eiland; hier en daar te horen of te zien bij rotswanden en bergen
Huismus: talrijk
Vink: zeer talrijk in bergbossen, elders minder
Kneu: af en toe gezien
Putter: overal talrijk
Groenling: overal talrijk, één van de algemeenste zangvogels
Europese kanarie: vrij algemeen in alle biotopen
Kruisbek (lokale ondersoort): af en toe te horen in dennenbossen, eenmaal een vrouwtje goed gezien in C
Cirlgors: 3 zp in B, enkele in C, elders heel af en toe (is wellicht algemener)

Totaal: 71 soorten. Voor het aantal soorten hoeft u het niet te doen, wel voor de kwaliteit.

Zoogdieren

Haas: 1 ex. in B
Boommarter: 1 aan stuwmeer C en 1 onderweg nabij klooster Lluc (in wegberm): is enige roofdier van het eiland en dus vermoedelijk algemeen bij gebrek aan concurrentie?
Geit, Schaap, Ezel, Paard: her en der loslopend in de bergen, veel geiten in B, nauwelijks Koe (enkele in C)
Mens: zeer talrijk ter hoogte van zandstranden met achterliggende bebouwing, nog vrij algemeen op 50 m hiervan, maar uitgesproken zeldzaam op meer dan 100 m van zandstrand en/of bebouwing!
Schaars op keienstrandjes en zeer schaars in de bergen. De noordkust wordt naar verhouding meer door de Angelsaksische subspecies bevolkt (vermijd Porto de Alcudia!), de zuidkust vooral door Germaanse populaties.

Vlinders

Er vlogen toch nog meer vlinders dan ik had verwacht in de mediterrane zomer, de piek ligt hier zeker in het voorjaar.

Koninginnepage: af en toe één
Witjes: niet op gelet
Cleopatra: 3 x een mannetje
Oranje luzernevlinder: vrij schaars, maar overal
Distelvlinder: schaars
Atalanta: schaars
Hipparchia fidia: vrij algemeen op rotsige open bodem
Bruin zandoogje: algemeen rond stuwmeer C (op bloeiende bramen)
Pyronia cecilia: enkele keren gezien
Bont zandoogje: algemeen in struwelen in A, warmer oranjebruine basiskleur dan bij ons

Tijgerblauwtje: minstens 4 rond stuwmeer C (op bloeiende bramen)
Boomblauwtje: idem
Icarusblauwtje: op verschillende plaatsen te zien

Libellen

Lantaarntje: enkele gezien in slootjes in A
Paardenbijter: 1 w. te B (zeer waarschijnlijk deze soort)
Vroege glazenmaker: min. 3 ex. in A (staat nochtans niet vermeld voor Mallorca in Veldgids)
Grote keizerlibel: algemeen in A en C
Zuidelijke keizerlibel: hier en daar een exemplaar op diverse plaatsen, ook A en C (staat niet vermeld voor Mallorca in Veldgids Libellen)
Vuurlibel: enkele in A
Gewone oeverlibel: af en toe gezien in A
Beekoeverlibel (lokale (onder)soort): 1 mannetje in beekje te C
Zuidelijke heidelibel: enkele te A

Reptielen en amfibieën

Muurgekko: 1 jong exemplaar op muurtje bij ingang vallei te B ('t is al!)
'Groene' kikker: tiental gehoord in plasje nabij stuwmeer C; klonken als Poelkikker
